

ELHUNYT SZENTMÁRY KÁLMÁN
(Budapest, 1939. május 13. – Budapest, 2025. december 27.)
klarinét és szolfézs tanár, a Ferencvárosi Ádám Jenő Zeneiskola egykori
igazgatója, zenekar vezető.

„Mert amikor adunk, akkor kapunk,
mikor megbocsájtunk, nyerünk bocsánatot,
mikor meghalunk, születünk meg
az örökkévalóságra!”

/Assisi Szent Ferenc imája, részlet/



Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szerették, hogy

Szentmáry Kálmán

életének 87-ik évében, 2025. december 27-én csendesen elhunyt.

Életét a család iránti hűséges szeretet és a zene iránti mély szenvedély határozta meg. Hitte, hogy a zene öröm, amelyet tanítani kell nemcsak zenészeknek, hanem a jövő zenehallgatóinak is. Lénye derűt, nyugalmat és biztonságot árasztott, amellyel mindenkit körülvelt. Búcsúztatására a római katolikus egyház szertartása szerint a **Farkasréti temető Makovecz Imre Ravatalozójában 2026. január 30-án 9:45-kor** kerül sor (Bp., XII. ker. Németvölgyi út 99). Kérjük egy szál virággal búcsúzzanak. Szeretett halottunk lelki üdvéért ugyenezen a napon 10:45-kor a Farkasréti Mindenszentek Plébánián gyászmisén imádkozunk.

Pihenése legyen csendes, emléke áldott! Szeretete és emléke a szívünkben örökké él!

Gyászolják felesége Lujza, lánya, Nóra Achimmal, fia, Szabolcs Fruzsínával, unokái Marcell, Zsófia, Dorottya és Domonkos, testvére, Béla Judittal és gyermekeikkel, rokonai, barátai és egykori kollégái.

„A földi zene véget ért, az örök elkezdődött.”

J. Sibelius: Valse triste op. 44 (6:20)

Ferencvárosi Ádám Jenő Zeneiskola Zenekarát Szentmáry Kálmán vezényli
Művészetek Palotája, Fesztiválszínház, 2014.



Szentmáry Kálmán családi körben a kép jobboldalán fehér ingben

Munkahelyek:

1961. Fővárosi Zeneiskola Szervezet 1. sz. körzeti Zeneiskola, zenetanár.

1969-ben Fővárosi XIV. kerületi Állami Zeneiskola, mai nevén Szent István Király Zeneiskola és Zeneművészeti Szakgimnázium.

1975–1979 Kulturális Minisztérium, főelőadó.

1979–1984 Postás Szimfonikus Zenekar, igazgató.

1984–2011 Ferencvárosi Ádám Jenő Zeneiskola, igazgató.

1984. Ádám Jenő Zenekar alapítója és állandó karmestere. A zenekar számos budapesti helyszínen szerepelt (múzeumok, templomok, vagy pl. többször a Ferencvárosi Nyári Fesztivál rendezvényein), külföldön pedig Németországban, Ukrajnában, és a Bécsi Ünnepi Hetek keretében koncertezett. Szentmáry Kálmánnak zenepedagógiai és vezetőimunkáján kívül jelentős művelődésszervezői, kulturális menedzseri és zenei ismeretterjesztő tevékenysége is.

20 ÉVES A FERENCVÁROSI ÁDÁM JENŐ ZENEISKOLA SZIMFONIKUS ZENEKARA¹

Jubileumi hangversennyel ünnepelte 20 éves fennállását a Ferencvárosi Ádám Jenő Zeneiskola szimfonikus zenekara a Néprajzi Múzeum dísztermében 2004. március 21-én. A zene felhangzása előtt a IX. kerület polgármestere, dr. Gegesy Ferenc méltatta a zenekar, és a zeneiskola kiemelkedő teljesítményét. Mint mondta, a kerület zenei életének meghatározó intézménye a zeneiskola, amelynek együttesei minden jelentős kerületi megmozduláson részt vesznek. Ezen túlmenően pedig a szimfonikus zenekar külföldön is sikerrel bizonyította a magyar zenei nevelés magas színvonalát, így például a Bécsi Ünnepi Heteken való ismételt szereplésével. Az iskolát fenntartó kerületi önkormányzat, mint eddig, úgy a továbbiakban is tőle telhetően támogatja a zeneiskola és együttese, így a 20 éves szimfonikus zenekar munkáját, mely alapító karnagya, **Szentmáry Kálmán** igazgató vezetésével érte el eddigi jelentős sikereit.

A polgármesteri köszöntő után a szimfonikus zenekar Bach: d-moll kettősversenyével indította a jubileumi hangversenyt. A két szólista közül az egyik Bódi Melinda, az iskola hegedűtanára volt, a másik Tari Balázs, a Tanárképző Intézet hallgatója, a zenekar egykori tagja. A Bach-mű magas szintű

¹ Parlando 2004/3.

előadását követően az iskola Régizene együttese Kállay Gábor vezetésével Rossi, Gabrieli, Hasse műveket, valamint Zsigmond magyar, és V. Károly spanyol király udvarából származó darabokat adott elő nagy sikerrel. Tovább színesítette a hangverseny műsorát a Varasdy Ernő által vezetett ütőegyüttes Evans amerikai szerző négy táncával. Végül ismét a szimfonikus zenekar következett Csajkovszkij Csipkerózsika c. művéből a Keringő előadásával, végül pedig Offenbach: Orpheus az alvilágban c. művének virtuózan előadott nyitányával.

A nagy sikerű jubileumi hangverseny után **Szentmáry Kálmánt**, a szimfonikus zenekar alapító karmesterét, az Ádám Jenő zeneiskola igazgatóját kérdeztük: melyek voltak az elmúlt két évtized legjelentősebb eseményei és eredményei, valamint hogy milyen jelentőséget tulajdonít a zenekar működésének az iskola zenei nevelési munkájában?

Szentmáry igazgató úr először az utóbbi kérdésre adott választ: szerinte a zenekari munka közösségteremtő ereje meghatározza a zenei nevelés hatékonyságát. A zenekari tagok általában tovább folytatják zenei tanulmányaikat, mint a többiek, mert számukra a közös muzsikálás élménye olyan örömteli esemény, melytől nem kívánnak elszakadni. Ezt bizonyítja az is, hogy a zenekarban jó néhány olyan fiatal is játszik, akik már nem zeneiskolai tanulók, de a zenekari muzsikálás öröme visszahúzza őket. Az iskola tanárai maguk is példamutató lelkesedéssel vesznek részt a zenekar munkájában. Így például Varasdy Ernő és Kovácsné Angyal Magda kezdettől segítik a zenekar munkáját, Bodonyi István pedig az utóbbi években nyújtott igen sok segítséget több évtizedes zenekari és pedagógiai tapasztalatát felhasználva. A zenekar olyan értelemben is ösztönző a zeneiskolai tanulás során, hogy zenekari tagnak lenni kitüntetés: a zenekar munkájában csak a legjobb eredményt elérő növendékek vehetnek részt.

Az elmúlt húsz évre visszatekintve **Szentmáry** igazgató úr szerint a legfontosabb és legjellemzőbb az volt, hogy a kerület kisebb-nagyobb kulturális rendezvényein és eseményein a szimfonikus zenekar mindig jelen volt: szerepelt a Ferencvárosi Ünnepi Játékokon, és számtalanszor a József Attila lakótelepi Közösségi Házban, valamint a kerületi iskolákban és templomokban (pl. a Kálvin-téri református templomban, az Örökimádás templomában, Szt. Kereszt templomban stb.). A kerületen kívül olyan ünnepi alkalmakon, mint. a Parlament kupolatermében szervezett gyermeknapi műsorban, vagy nyári promenád-koncerteken Leányfalun vagy Fonyódon, ami mind különleges élményt nyújtott a zenekar tagjainak. Még inkább így volt ez a külföldi meghívásra létrejött hangversenyeken, amelyek közül a legemlékezetesebbek a németországi Braunschweigban, és a Bécsi Ünnepi Játékokon kétszer is létrejött

fellépés, de a kárpátaljai Ungváron adott hangverseny is felejthetetlen marad. A IX. kerületen belül pedig kialakult a rendszeresen visszatérő hangversenyek sorozata: így az „Adventi koncertek” vagy a „Tavaszi hangversenyek”, valamint a Néprajzi Múzeum dísztermében minden évben megtartott hangverseny.

A zenekari muzsikálásra nevelésnek egyik fontos eredménye, hogy a zenekar egykori tagjai közül ma már jó néhányan hivatásos zenekarokban játszanak, sokan pedig most készülnek a zenei pályára a zeneművészeti szakközépiskolákban vagy már a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen vagy a Tanárképző Intézetben. Közülük is többen vissza-visszajárnak, de igen nagy örömet szereznek azok az amatőr muzikusok, akik más hivatást választva is még mindig tagjai a zenekarnak. 20 év igen nagy idő egy zeneiskolai zenekar életében: a zeneiskolai tanulók 5-8 éves „rotációját” figyelembe véve ez 3-4 zeneiskolai „generáció” váltakozását jelenti. Ha egy zenekar ennyi időn át folyamatosan képes sikeresen helytállni, az biztos jele a kialakult jó közösségi szellemnek.

Ez jellemzi egyébként az iskola többi együttesét is: így a Varasdy Ernő által vezetett, szintén több évtizedes múltú visszatekintő Ütőegyüttes, valamint a Kállay Gábor vezetése alatt működő Régizene együttes munkáját is.

Visszatérve a kiindulópontához: a zenekari munkának jelentős kisugárzó hatása van az egész zeneiskolára, élményszerűvé téve a zenetanulást, e mellett pedig jelentősen gazdagítja egy-egy város vagy városrész kulturális életét - summázza tapasztalatait Szentmáry Kálmán igazgató úr, a jubiláló szimfonikus zenekar alapító karmestere.

A magunk részéről szívből gratulálunk a zenekar eredményeihez, és további sok sikert kívánunk a következő évekre-évtizedekre.

Péter Miklós

A FERENCVÁROSI ÁDÁM JENŐ ZENEISKOLA JUBILEUMAI²

100 éves jubileumát ünnepelheti a 2009-2010-es tanévben a Ferencvárosi Ádám Jenő Zeneiskola. Az előző századforduló táján épülő, szépülő Budapest kulturális fejlődése is nagyban növekedett. A zeneszerető, zenét tanuló gyerekek száma egyre nőtt, ennek következtében a város kerületeiben sorozatosan létrejöttek kisebb-nagyobb zeneiskolák. Ferencváros is élenjáró és 1910-ben a Mester u. 19-ben lévő iskola szervezett formában helyt adott a zenét tanulni

² Parlando 2010/2.

kívánó ifjúságnak. Fokozatosan bővült a kör és a kerületben több iskola is követte a példát.

Jelentős változást 1949-től az egységes Fővárosi Körzeti Zeneiskolák megszervezése jelentett. Ennek során Ferencvárosban megalakult a 4-es számú Körzeti Zeneiskola, amely 1968-ban IX. kerületi Állami Zeneiskolaként önálló intézmény lett. 1992-ben gyönyörű új székházba, a Köztelek u. 8-as számú épületbe költözhetett a művészetoktatási intézmény, és 1993-ban vették fel *Ádám Jenő* zeneszerző, tanár, karnagy nevét.

Napjainkban minél több iskolát, zeneiskolát, zenei intézményt ismerünk meg országszerte, annál öröndetesebb egykori neves zenészek nevével találkozni. A tiszteletadás, a hagyományörzés egyik igen szép példája ez. A nagyközönség nap, mint nap találkozik e nevekkel, lehetőség nyílik munkásságuk, jelentőségük különböző mélységű megismerésére. S ha valljuk, hogy a „név kötelez” már érezzük az intézmény felelősségét, elhivatott kötelezettségét névadójával szemben.

Ádám Jenő (1896–1982) Kossuth-díjas karmester, zeneszerző, népdalgyűjtő, a Zeneakadémia egykori professzora, sodró lendületű egyénisége, tanításával, előadásaival, mint például rádiós sorozatában: „Skálától a szimfóniáig”, könyveivel, pl. „Muzsikáról mindenkinek” sokak számára nyitotta ki a zene szépséges kapuját. Zenei ismeretterjesztőnek vallotta magát a legnemesebb formában. És ez az a találkozási pont, ahol a Zeneiskola igazgatója magáénak vallja a névadó ars poeticáját.

1984 óta a Zeneiskola igazgatója *Szentmáry Kálmán*. Ugyanez időtől megkezdte az iskolai zenekar szervezését, melyben lelkes tanárok szívesen vállalták a közös zenélést, és szívesen fogadták maguk közé ügyes, tehetséges, szorgalmas tanítványaikat. A kezdeti kb. 30 fő fokozatosan gyarapodott. A közös próbák, a hangverseny-élmények mindig új távlatokat nyitottak az ifjú emberek számára a mindennapok köteleességszerű penzumához. Ha egyéni szólójátékkal nem is értek el kimagasló sikereket és kiteljesedő életformát, a közös muzsikálás mindnyájukban elmélyítette a zene igaz élményét.

A létszám és az összetétel természetesen mindig is változó: újak jönnek, a régiek távoznak, vagy egy idő után szívesen visszatérnek. Kezdetektől fogva, évente előre megtervezett bérleti rendszerben tartják hangversenyeiket, melyek széles körben ismertek, látogatottak; a Karácsony, a tanév vége, egy-egy ünnep mindig kiemelt helyet kap. A zenekar 2009-ben érte el a negyedszázados évfordulót. A Ferencvárosi Fesztivál keretében 2009. június 25-én ünnepelhette az **Ádám Jenő Zenekar 25 éves jubileumát** a Művészetek Palotája Fesztivál

Színházában, ahol hangulatos hangverseny részese lehetett a nagyszámú közönség.

A 25 év mindenképp visszatekintésre biztat, hogy felelevenítsük az eddig megtett utat. Különös a jelentősége ez akkor, ha tudjuk, hogy a tanítás mellett a másik nagy elhivatott feladat széles körben az ismeretterjesztés. A zeneiskolának az egész körzetre kiható vonzaskörzete van, elismeréssel értékeli ezt a kerület vezetősége és a polgármester *dr. Gegesy Ferenc* is. A hangversenyen a jubiláló zenekart köszöntötte a műsorvezető *Zelinka Tamás*, aki maga is tanára volt egykor a zeneiskolának, közvetlen baráti stílusban közölt sok adatot, eseményt a múltból. Néhány nevet említenénk meg az „alapító” tagok közül: *Varasdy Ernő* ütőhangszeres művésztanár, aki oly sok területen segíti a zenekar munkáját. *Kovácsné Angyal Magdolna* cselló-tanár szólamvezető, szintén generációk nevelője, egyik tehetséges tanítványa *Kállay Ágnes*, immáron neves szólístaként szerepelt is e hangversenyen. A Régi zenei tanszak tanára a kiváló és sokoldalú *Kállay Gábor* ez alkalommal ének hangjával bűvölte el a közönséget, szépséges népdal feldolgozásokkal *Ádám Jenőre* emlékezve.

Az ünnepi műsor színes válogatást nyújtott a zeneirodalomból. Neves szerzők kisebb műveinek megszólaltatása, nagy művek egyes tételeinek előadása a mérvadó. De visszatérő műsorszámként szerepelnek olyan jól ismert művek, melyeket a ritkán hangversenyt látogató közönség is örömmel felismer. A sokszínűség során azonban mindenkor a teljesítmény színvonalának magas fokú elérése volt a cél. Ennek szellemében dolgozik a zenekar alapító karmestere, *Szentmáry Kálmán*.

Ebben a tanévben újították fel a Zeneiskola szép és reprezentatív dísztermét, ahol **2009. december 18-án a Karácsonyi hangversenyt** tartottak. A legkisebbek és a szolfézst tanulók hangulatos gyertyafény mellett, két oldalt felsorakozva énekelték a karácsonyi dalokat, kánonban és több szólamban, adventi hangulatot teremtve. Ezt követően a Tücsökzenekar Händel művet adott elő fuvola és hegedű szólísták közreműködésével, *Varasdy Ernő* vezényletével, a gitár együttes pedig egy J. S. Bach korálelőjátékot játszott *Balog Péter* vezetésével. A Régi zene együttes de Lalande Noels en Trio c. művet szólaltatott meg, majd az énekes növendékekkel kiegészült együttes Hammerschmidt karácsonyi művét adta elő, szép előadásban, *Kállay Gábor* vezetésével. Az *Ádám Jenő Zenekar* is az ünnephez illő műsorral szerepelt: Albinoni (Adagio) és Händel (Largo) műveit játszották, vezényelt: *Szentmáry Kálmán*.

A műsor befejezéseként a Lónyay utcai Református Gimnázium Énekkara (karvezetőjük: *Pongor Gábor*) közreműködésével, Bach: 147. kantátájából a korált, majd egy Angol karácsonyi éneket, valamint Händel: Örvendj világ c. művét adták elő **Szentmáry Kálmán** vezényletével.

A közönség lelkes ünnepléséhez csatlakozva, kívánunk az Ádám Jenő Zeneiskolának ezúton is további eredményes évtizedeket és neves jubileumokat!

Márkusné Natter-Nád Klára



Szentmáry Kálmán egy templomi koncerten vezényel